

Innspill til statsbudsjettet 2022 fra FIN, innovasjonsselskapene

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en sentral rolle. De utgjør en viktig innovasjonsinfrastruktur som kobler sammen gründere, etablert næringsliv, forskning og kapital og utvikler fremtidens næringsliv. FIN – Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge er en bransjeforening i Abelia med medlemmer som jobber med inkubasjon, klyngeutvikling, kommersialisering fra forskning, testfasiliteter og tidligfasekapital.

FIN – Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge viser til anmodning om å møte i komiteens budsjett høring. Vi vil kommentere regjeringen Solbergs budsjettforslag Kap. 285 Noregs forskningsråd post 53 Sektoroverskridende og strategiske satsingar.

FIN mener den viktigste politiske oppgaven fremover er å tilrettelegge for at nytt, kunnskapsbasert og eksportrettet næringsliv får vokse frem. For å lykkes med å få frem nytt norsk næringsliv, må det satses på virkemidler som støtter opp om hele verdikjeden, fra forskning og kommersialisering til oppstart, skalering og eksport.

Det er positivt at Solberg-regjeringen legger frem et budsjettforslag hvor det bevilges midler til kontingenten for norsk deltakelse i viktige EU-program Horisont Europa, COSME og InvestEU. Vi vil også understreke viktigheten av at Grønn plattform videreføres for 2022. Dette vil kunne gi norske bedrifter tilgang på virkemidler for vekst, lån, egenkapital og garantier samt støtte til samarbeidsprosjekter for grønn omstilling. Vi er derimot svært kritiske til den avgåtte regjeringens forslag om å splitte opp Sivas virksomhet og sterkt redusere bevilgningen til klyngeprogrammet. Disse to forslagene vil, dersom de blir vedtatt av Stortinget, svekke norsk innovasjonsinfrastruktur og omstillingsevne, som er helt avgjørende om Norge skal lykkes med sine ambisjoner innen næringsutvikling og eksport.

Forskningen må resultere i flere bedrifter, arbeidsplasser og gode samfunnsløsninger

Flere evalueringer og utredninger har påpekt at det foregår mye solid forskning ved Norges universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner. Problemet er at for lite av dette leder til nye forretningsideer, bedrifter og arbeidsplasser.

For å lykkes er det avgjørende at det satses mer på kommersialisering fra offentlig finansiert forskning og radikal innovasjon. Det er positivt at det settes av 15 mill. kr. ekstra midler til dette formålet, men det er langt fra nok om vi skal lykkes med å få frem nytt norsk næringsliv.

I tillegg må arbeidet med kommersialisering fra forskning organiseres på en bedre måte enn i dag. Samarbeidet mellom myndighetene, forskningsinstitusjonene og teknologioverføringskontorene (TTOene) må bli bedre. FIN er derfor positiv til at Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har igangsatt et arbeid hvor det ses nærmere på å styrke kommersialisering fra offentlig finansiert forskning.

Det er avgjørende at dette arbeidet fører til en avklart rolle for TTOene, og incentiver og virkemidler som sikrer en bærekraftig finansiering av TTOenes oppgaver som stimulerer til økt tempo i kommersialiseringsprosessene.

De norske TTOene ble etablert i 2003. Universiteter, høyskoler, helseforetak og forskningsinstitutt inngår som en hel- eller deleier av en TTO, eller har en samarbeidsavtale med dem. TTOenes felles oppgave er å forvalte eiernes FoU-resultater, slik at forskningen resulterer i nye bedrifter eller tas i bruk av eksisterende bedrifter f.eks. gjennom salg av lisenser.

Internasjonal empiri viser at det i gjennomsnitt tar ca. 15 år å bygge opp velfungerende TTOer. De norske TTOene har de siste 10 årene vært med å utvikle 215 bedrifter, det er inngått 800 lisensavtaler og bedriftene har en samlet estimert verdi på mer enn 43 mrd. kr. Bedriftene som TTOene har vært med å utvikle har ca. 1 500 ansatte. Kommersialiseringen av FoU bidrar på denne måten til arbeidsplasser, verdiskaping og nye løsninger i samfunnet.

TTOene har en krevende finansieringsmodell, hvor det blant annet er store variasjoner i hvor mye finansiering de mottar fra sine eiere, om noe. I Norge er det i overkant av 100 personer som utfører TTO-oppgaver. Dette krever en egen ekspertise som må utnyttes. Når de pågående endringene trekker ut i tid, skaper dette mye usikkerhet og vi risikerer å miste spesialisert kompetanse.

FIN mener at dersom Norge skal lykkes med å kommersialisere mer fra offentlig finansiert forskning, må tempoet opp i kommersialiseringsprosessene. Vi må bygge videre på etablerte institusjoner og det som allerede har vist seg å fungere bra.

Det er avgjørende at forslaget i statsbudsjettet om å videreføre ordningen i FORNY-programmet med lokale prosjektmidler til TTOene, videreføres som en overgangsordning i 2022 inntil man har fått på plass en ny finansieringsmodell for TTO-oppgavene.

FIN vil også be komiteen legge inn en merknad på følgende:

- *Komiteen ber regjeringen legge frem et forslag som sikrer en bærekraftig finansiering av TTO-oppgavene i statsbudsjettet for 2023. Forslaget må gjøre TTOene i stand til å opprettholde god fremdrift i kommersialiseringsprosjektene. På denne måten kan vi få flere bedrifter, arbeidsplasser og gode samfunnsløsninger ut av forskningen ved landets forskningsinstitusjoner.*

Med vennlig hilsen,

Trine Ellingsen
daglig leder, FIN